

978

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 14 lipca 2009 r.

w sprawie dokonywania badań żołnierzy na zawartość w ich organizmach alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych

Na podstawie art. 63b ust. 9 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa rodzaje, zakres i sposób dokonywania badań żołnierzy czynnej służby wojskowej na zawartość w ich organizmach alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) badaniach — należy przez to rozumieć badania oraz zabiegi konieczne do ustalenia zawartości alkoholu lub środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego w organizmie żołnierza;
- 2) dokumentacji — należy przez to rozumieć wyciąg z rozkazu dziennego, w którym stwierdzono potrzebę przeprowadzenia badań, oraz protokół z przeprowadzonego badania albo odmowy lub braku możliwości jego przeprowadzenia;
- 3) organie — należy przez to rozumieć przełożonego dyscyplinarnego żołnierza lub wojskowy organ porządkowy, wydających polecenie, zlecających przeprowadzenie badania albo osobiście przeprowadzających badanie żołnierza;
- 4) żołnierzu — należy przez to rozumieć żołnierzy czynnej służby wojskowej, o których mowa w ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, zwanej dalej „ustawą”.

§ 3. Badania mogą obejmować:

- 1) badanie wydychanego powietrza;
- 2) badanie śliny;
- 3) badanie krwi;
- 4) badanie moczu;
- 5) badanie wydzielin organizmu.

§ 4. 1. Badanie wydychanego powietrza przeprowadza się w sposób nieinwazyjny, za pomocą probiera trzeźwości, przez przedmuchiwanie go przez żołnierza poddanego badaniu.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 277, poz. 2742, z 2005 r. Nr 180, poz. 1496, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 107, poz. 732 i Nr 176, poz. 1242, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, Nr 180, poz. 1109, Nr 206, poz. 1288, Nr 208, poz. 1308 i Nr 223, poz. 1458 oraz z 2009 r. Nr 22, poz. 120 i Nr 97, poz. 801.

2. Badanie wydychanego powietrza powinno być przeprowadzone w miarę możliwości przed innymi badaniami na zawartość alkoholu w organizmie.

§ 5. 1. Badanie śliny polega na nieinwazyjnym pobraniu — bez dodawania jakichkolwiek substancji — próbek śliny i ich umieszczeniu w urządzeniu do oznaczania metodą immunologiczną alkoholu, środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego, zgodnie z instrukcją obsługi tego urządzenia.

2. Badanie śliny powinno być przeprowadzone w miarę możliwości przed innymi badaniami na zawartość środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego w organizmie.

§ 6. 1. Badanie krwi polega na przeprowadzeniu analizy laboratoryjnej krwi pobranej z żyły badanego żołnierza metodą chromatografii gazowej połączonej ze spektrometrią masową lub inną metodą instrumentalną, w tym: wysokosprawną chromatografią cieczową, wysokosprawną chromatografią cieczową połączoną ze spektrometrią masową lub metodą enzymatyczną albo mikrometodą Widmarka, a także inną metodą zgodną z aktualną wiedzą medyczną.

2. Krew do badania pobiera się w objętości około 5 cm³, z zachowaniem następujących warunków:

- 1) do pobrania krwi powinien być używany sprzęt jednorazowego użytku;
- 2) do pojemnika, do którego pobiera się krew, nie wolno dodawać jakichkolwiek substancji;
- 3) do pobrania krwi używa się pojemnika jednorazowego użytku uniemożliwiającego zamianę, rozcieńczenie lub dodanie do niego innych substancji po jego zamknięciu;
- 4) do dezynfekcji skóry należy używać jedynie środków odkażających, niezawierających alkoholu.

3. W pobranej krwi oznacza się zawartość alkoholu oraz obecność środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego.

§ 7. 1. Badanie moczu polega na analizie moczu osoby poddanej badaniu metodami wymienionymi przy badaniu krwi, o których mowa w § 6 ust. 1.

2. Mocz do badania nielaboratoryjnego pobiera się do jednego pojemnika w objętości co najmniej 5 cm³, z zachowaniem następujących warunków:

- 1) do pobrania moczu używa się pojemnika jednorazowego użytku;
- 2) do pojemnika, do którego pobiera się mocz, nie wolno dodawać jakichkolwiek substancji.

3. Mocz do badania laboratoryjnego pobiera się do dwóch pojemników w objętości co najmniej po 5 cm³, z zachowaniem następujących warunków:

- 1) do pobrania moczu używa się pojemników jednorazowego użytku, uniemożliwiających zamianę, rozcieńczenie lub dodanie do nich innych substancji po ich zamknięciu;
- 2) do pojemników, do których pobiera się mocz, nie wolno dodawać jakichkolwiek substancji.

4. W pobranym moczu oznacza się zawartość alkoholu oraz obecność środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego.

5. Badanie moczu na obecność środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego polega na wykonaniu odpowiedniego testu do wykrywania tych substancji.

§ 8. Badanie wydzielin organizmu, w szczególności ci potu, które ma na celu określenie obecności środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego, polega na nieinwazyjnym pobraniu tych wydzielin do analizy.

§ 9. 1. O liczbie i rodzaju badań koniecznych do przeprowadzenia decyduje organ.

2. Polecenie (zlecenie) przeprowadzenia badania podlega natychmiastowemu wykonaniu.

§ 10. 1. Badania o charakterze nieinwazyjnym, niekończące się badaniami laboratoryjnymi, może prowadzić osobiście organ lub inna osoba, której zlecono przeprowadzenie badania, jeżeli jest przeszkolona do jego przeprowadzenia.

2. Pobrany do badań materiał zostaje niezwłocznie przekazany do najbliższego laboratorium (pracowni, zakładu), o których mowa w § 16.

3. Protokół zawierający wyniki badań przekazuje się niezwłocznie organowi polecającemu (zlecającemu) przeprowadzenie badania.

§ 11. 1. Dokumentację przechowuje się w kancelarii jednostki wojskowej żołnierza poddanego badaniu, zwanej dalej „kancelarią”, przez okres jednego roku od dnia zakończenia przez niego czynnej służby wojskowej.

2. Dokumentację przechowuje się w warunkach zapewniających jej poufność, zabezpieczających ją przed dostępem osób nieupoważnionych, zniszczeniem, uszkodzeniem lub zgubieniem oraz umożliwiających wykorzystanie jej bez zbędnej zwłoki.

§ 12. Protokół z przeprowadzonego badania albo odmowy lub braku możliwości jego przeprowadzenia zawiera:

- 1) oznaczenie osoby lub organu sporządzających protokół;
- 2) oznaczenie osoby lub organu przeprowadzających badanie;
- 3) datę sporządzenia protokołu;

4) podstawę prawną przeprowadzenia badania;

5) wskazanie przyczyny, z powodu której żołnierz został poddany badaniu, zawierające zwięzły opis zajścia, z podaniem dnia, godziny, okoliczności i zachowania się badanego żołnierza;

6) stopień wojskowy, imię, nazwisko oraz funkcję przełożonego dyscyplinarnego lub oznaczenie wojskowego organu porządkowego polecającego (zlecającego) poddanie żołnierza badaniu;

7) stopień wojskowy, imię, nazwisko i wiek żołnierza poddanego badaniu;

8) określenie dokumentu, na podstawie którego ustalono dane żołnierza poddanego badaniu;

9) określenie sposobu, rodzaju i liczby przeprowadzonych badań;

10) datę, godzinę i minutę badania;

11) miejsce wykonania badania;

12) wynik badania;

13) informację o wyjaśnieniach lub żądaniach badanego żołnierza;

14) nazwę, model i numer fabryczny urządzenia kontrolno-pomiarowego lub nazwę i rodzaj testu, którymi przeprowadzono badanie;

15) miejsce na dołączenie wydruku z urządzenia lub testu;

16) w przypadku braku możliwości przeprowadzenia badania — zwięzły opis sytuacji.

§ 13. 1. Dokumentacja udostępniana jest, z zastrzeżeniem ust. 4:

1) żołnierzowi poddanemu badaniu;

2) organom kontroli;

3) przełożonemu żołnierzowi poddanemu badaniu;

4) przełożonemu organu.

2. Udostępnienie dokumentacji następuje w trybie zapewniającym zachowanie poufności i ochrony danych osobowych.

3. Udostępnienie dokumentacji następuje przez umożliwienie: zapoznania się z jej treścią, sporządzenia jej wyciągów, odpisów lub kopii, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Jeżeli wyniki przeprowadzonych badań mogą stanowić dowód w postępowaniu dyscyplinarnym, w sprawie o wykroczenie lub przestępstwo, a uprawniony organ lub podmiot żąda udostępnienia oryginałów tej dokumentacji, dokumentację tę przekazuje się niezwłocznie organowi uprawnionemu do prowadzenia tego postępowania, za pokwitowaniem odbioru i z zastrzeżeniem zwrotu po wykorzystaniu.

§ 14. 1. Brakowanie dokumentacji dokonuje się po dniu 1 stycznia roku następnego po roku, w którym wygasa okres jej przechowywania.

2. Brakowanie dokonuje się przez:

- 1) sporządzenie spisu dokumentacji przeznaczonej do zniszczenia i protokołu ze zniszczenia dokumentacji, które przechowuje się w kancelarii przez okres pięciu lat od dnia sporządzenia tych dokumentów, a następnie przekazuje do właściwego archiwum wojskowego;
- 2) fizyczne zniszczenie dokumentacji w sposób uniemożliwiający odtworzenie jej treści, a w szczególności identyfikację żołnierza, którego dotyczyła.

3. Brakowania dokumentacji dokonuje osobiście kierownik kancelarii, w której przechowywana jest dokumentacja.

§ 15. W przypadku rozformowania jednostki wojskowej, w której funkcjonuje kancelaria, przed okresami, o których mowa w § 11 ust. 1 i § 14 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, dokumentację przekazuje się jednostce wojskowej przejmującej jej zadania i funkcje, a w przypadku braku następcy prawnego — jednostce wskazanej w dokumencie dotyczącym rozformowania lub likwidacji.

§ 16. 1. Oznaczenie zawartości alkoholu lub obecności środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego w materiale pobranym do badań wykonują:

1) laboratoria (pracownie, zakłady) analityczne;

2) zakłady medycyny sądowej i właściwe zakłady akademii medycznych lub inne jednostki — na podstawie umowy zawartej z organami ścigania, wymiaru sprawiedliwości lub dowódcą jednostki wojskowej.

2. Dostarczenie krwi i moczu do laboratorium zapewnia dokonujący pobrania materiału do badania.

3. Naczynia zawierające krew lub mocz do badania oznacza się w sposób zapewniający ustalenie tożsamości żołnierza, od którego zostały pobrane, a także uniemożliwiający zmianę ich zawartości przed dokonaniem badania.

4. Do czasu rozpoczęcia badań laboratoryjnych pobrane krew i mocz należy przechowywać w temperaturze od 0 °C do 6 °C.

§ 17. W przypadku gdy żołnierz znajduje się w stanie wyłączającym świadomość, badania wykonuje się po ustaniu przyczyn wyłączających świadomość, chyba że ich wykonanie byłoby bezzasadne.

§ 18. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: *B. Klich*